

فطر خود سار

۱۳۹۴

آشنایی با مراسم معنوی اعتکاف

قال رسول الله ﷺ
مَنْ اعْتَكَفَ إِيمَانًاً وَاحْتِسَابًاً غُفِرَ لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبٍ،

هر کس از روی ایمان و برای رسیدن به ثواب این معکف شود، کنان کذشته او بخشیده می شود

كتنز العمال ، ج ٨ ، حدیث ٢٤٠٠٧

فصل خودداری

ضوابط و شرایط شرکت در مراسم اعتکاف سال ۱۳۹۴:

۱. حداقل سن ۱۵ سال

۲. حتی الامکان از آوردن تلفن همراه خودداری شود یا فقط در موارد کاملاً ضروری استفاده گردد.

۳. عکسبرداری ممنوع است.

۴. دوری از هرگونه اقدامی که باعث مزاحمت و اخلال در عبادت دیگران گردد الزامی است.

۵. پرهیز از هرگونه اعمالی که اخلال در مراسم ایجاد نماید (مانند ادعیه خوانی گروهی و...)

۶. همراه داشتن کارت شناسایی در مدت اعتکاف ضروری است.

۷. عدم دعوت افراد غیرمعتكف به مراسم.

۸. جهت ایجاد نظم، از ملاقات با بستگان در ایام اعتکاف جدا خودداری نمایید (استثناءً ملاقات با فرزند زیر ۵ سال از ساعت ۱۹ تا ۲۰).

۹. داشتن پوشش مناسب و رعایت انضباط فردی الزامی است.

۱۰. هنگام نماز جماعت و سایل شخصی خود را جمع آوری و مرتب نمایید. بالباس کامل رسمی در صفوف نماز جماعت حضور به هم رسانید.

۱۱. اولین وعده غذایی (سحری اول در روز ۱۳ ربیع) به عهده معتكف است.

۱۲. زمان ورود بعد از نماز عشاء روز جمعه ۹۴/۲/۱۱ ساعت ۱۰ شب تا قبل از اذان صبح شنبه ۹۴/۲/۱۲ می‌باشد.

۱۳. ورود معتكفین محترم فقط با رویت کارت شناسایی امکان پذیراست.

۱۴. همراه داشتن لوازم شخصی الزامی است (قرآن، مفاتیح، لیوان، قاشق، روانداز، زیرانداز، بالش، دمپایی. حوله...).

۱۵. از آوردن وسایل غیرضروری (مانند پول زیاد، طلا، اشیاء قیمتی...) جداً خودداری نمائید.

۱۶. در صورت انصراف، خروج معتکفین با هماهنگی خانواده میسر است.
(در این صورت هزینه اعتکاف برگردانده نمی‌شود)

۱۷. شستشوی البسه در مسجد غیرمشروع و اکیداً منوع می‌باشد. لطفاً به اندازه نیاز لباس بیاورید.

۱۸. در صورت انصراف، ۲۴ ساعت قبل، اطلاع دهید تا فرد دیگری جایگزین گردد.

۱۹. با مسئولین مراسم اعتکاف کاملاً همکاری نمایید.

۲۰. تکمیل فرم ثبت نام، پرداخت وجه تعیین شده و دریافت کارت شناسایی به منزله ثبت نام قطعی تلقی می‌شود.

۲۱. از خرید و فروش داخل و خارج از مسجد در ایام اعتکاف جداً خودداری نمایید.

آشنایی با
مراسم معنوی
اعتکاف

درباره اعتکاف

خلوتگزینی برای عبادت در تمام ادیان الهی، از آدم تا خاتم وجود داشته و یکی از نیازهای بشر و بهترین وسیله برای ارضای عواطف درونی و عشق و همدلی است.

حضرت آدم علیه السلام در کنار حجر الاسود به عبادت می‌پرداخت.

حضرت موسی علیه السلام کوه طور را برای مناجات با پروردگار خود برگزید.

حضرت محمد علیه السلام در هرسال مدتی را در غار حرا به سرمی برد.

اعتكاف در حقیقت در خانه‌ی ولایت وقوف پیدا کردن و در خانه دل و نهان خانه غیب، با حقیقت حق سخن گفتن و از غیر، لب فروپستن است.

اعتكاف پشت پا زدن به تعلقات نفس و موانع صعود انسان است.

اعتكاف تمرینی است که با قیام و صیام در حدائق سه روز، تا یک عمر فصل خود را در معبد نیاز و سجده گاه راز و نیاز، معتکف حریم بندگی باشیم.

بریدن از غیر و پیوستن به دوست، پیام اصلی اعتکاف است.

روزه، شرط اعتکاف قرار گرفته است تا براهمیت و فضیلت آن بیفراید.

همان گونه که نماز بدون طهارت تحقق نمی‌یابد، اعتکاف بدون روزه هم صحیح نیست.

اینکه اعتکاف باید در مسجد و خانه خدا باشد آن هم نه در هر مسجدی بلکه فقط در مسجد جامع از فضیلت‌های دیگر اعتکاف است.

معتكف علاوه بر بجا آوردن روزه، حدائق سه روز در خانه خداوند اقامت می‌کند تا در نزدیک ترین حالت به خداوند متعال قرار گیرد.

معنی اعتکاف در شرع مقدس اسلام:

اعتکاف عملی است که انسان با قصد عبادت و تقرب به خداوند متعال، حداقل سه روز در مسجد جامع اقامت نمایند.

اقسام اعتکاف:

اعتکاف از عبادات مستحب به شمار می‌رود که در صورت توقف دو روز در مسجد به قصد اعتکاف، روز سوم آن واجب می‌شود. البته همانند هر عبادت مستحبی تحت عنوانین دیگری مانند: نذر، عهد و قسم، واجب می‌گردد.

نیابت در اعتکاف:

اعتکاف را به سه صورت می‌شود به جای آورد:

۱. برای خود
۲. به نیابت از اموات
۳. به نیابت از کسی که در قید حیات است

زمان اعتکاف:

اعتکاف از نظر زمانی محدودیتی ندارد. در هر زمان که شرعاً بتوان سه روز روزه گرفت اعتکاف صحیح است. از روایات استفاده می‌شود که اعتکاف در دهه آخر ماه رمضان دارای فضیلت بیشتری است.

شرایط اعتکاف:

۱. از سه روز کمتر نباشد.
۲. در مسجد جامع باشد.
۳. ماندن معتکف در مسجد مستمر بوده و ازان خارج نشود.

اعتکاف و حج:

اعتکاف شباهت‌های زیادی به حج دارد. قرآن نیز معتکفان را در کنار طوف‌کنندگان قرار داده است:

۱. انجام حج و اعتکاف به بخشش گناهان می‌انجامد. در روایات آمده است هر کس برای خدا و با ایمان کامل معتکف شود، گناهان گذشته‌اش بخشیده می‌شود.

۲. برای انجام حج و اعتکاف، محرمات مشترکی وارد شده است. مانند ممنوعیت بهره برداری شهوانی، منع استفاده از عطر و بوی خوش گیاهان معطر به قصد لذت و ...

۳. در اعمال حج و اعتکاف، وقوف رکن به حساب می‌آید. وقوف حاجی در عرفات و مشعر است و وقوف معتکف در مسجد جامع.

اعتکاف فراغتی است برای عبادت:

از دیگر امتیازات اعتکاف این است که فرصت عبادت برای معتکفین را به وجود می‌آورد. وقتی معتکف اشتغالات زندگی را کنار بگذارد. شب و روز خود را در خانه خدا، فقط برای انس و راز و نیاز با خداوند متعال صرف کند، فرصت فراغتی برای عبادت به دست می‌آورد که در فرهنگ اهل بیت علیهم السلام جایگاه ویژه‌ای داشته و برکات فراوانی برای آن بیان شده است.

اعتکاف. درمان بیماری‌های روحی و روانی:

بعضی از عملکردها، تعادل روحی و روانی را از بین می‌برند. مانند تصمیمات اشتباہ در زندگی، سرخوردگی اقتصادی، نامیدی، اضطراب، وسوس و گناهان بزرگ که انسان را دچار عذاب و جدان می‌کند و آرامش روحی و روانی را از او می‌گیرد.

یکی از راه‌های رهایی از آشفتگی، اعتکاف است. وقتی خاطرات معتکفین را بررسی می‌کنیم، می‌بینیم در آن مواردی دیده می‌شود که انسان مسلمان با اعتکاف توانسته است مشکلات بسیار بزرگ را در مدت کوتاه سه روزه و تنها با معجون شفابخش اعتکاف حل نماید. مشکلاتی که گره اصلی آن در وجود روحان خود آدمی است.

آشنایی با
مراسم معنوی
اعتکاف

اعتکاف نقطه عطف تحول در انسان:

اعتکاف در مسجد، فرصتی است تا انسان‌ها با تمام مشکلات و مشاغل اجتماعی، چند روزی هر چند کوتاه از جامعه و مردم جدا شوند و به درون گرایی روی آورند. معتکف در فضای روحانی و مقدس مسجد فرصتی مناسب می‌یابد تا به کاوش درباره انگیزه‌ها و روحیات خویش پردازد و در راستای رفع نقصان و تکامل خود بکوشد.

فصل خودکارانه

مراقبات قبل از اعتکاف:

۱. قبل از ورود به اعتکاف، خود را از نظر معنوی و روحی آماده کنیم و بدانیم که به یک سفر سرنوشت ساز می‌رویم.
۲. فارغ کردن خود از کار و مشغله زندگی به طور کامل.
۳. آمادگی روحی، ادای دین و نداشتن اندیشه‌ای که فکر معتکف را مشغول کند.
۴. داشتن اخلاص، که یکی از شروط اصلی اعتکاف است.
۵. آماده کردن وسایل مورد نیاز در اعتکاف (قرآن، مفاتیح و...)
۶. بهتر است انسان پیش از شروع اعتکاف و به هنگام نیت، بین خود و خداوند شرط کند که اگر مشکلی برایش پیش آمد، بتواند از قصد اعتکاف برگردد. با این شرط، در روز سوم هم که اعتکاف براو واجب شده چنانچه مشکلی پیش آید می‌تواند از اعتکاف خارج شود.
۷. اهداء ثواب اعتکاف به روح علما، شهداء، اموات و کسانی که التماس دعا گفته اند.

مراقبات هنگام اعتکاف:

۱. برنامه ریزی برای وقوف سه روزه در مسجد به قصد اعتکاف
۲. سکوت و محاسبه نفس
۳. تفکر و اندیشه
۴. رعایت آداب معاشرت
۵. کم خوردن و سادگی در انتخاب نوع غذا
۶. کم خوابیدن
۷. دائم الوضو بودن و حضور قلب

۸. استفاده از تقدس مسجد و تمرین برای حضور در مسجد حداقل برای نماز جماعت

۹. نظافت مسجد و رعایت احکام آن

۱۰. قرائت قرآن کریم و انجام اعمال واردہ برای معتکف

۱۱. گفتن ذکر، استغفار و توبه نمودن

۱۲. تصمیم‌گیری برای مسائل کلان زندگی

۱۳. رعایت حال کسانی که خواهیده‌اند جز در وقت نماز جماعت

۱۴. عدم ایجاد مزاحمت برای دیگران

۱۵. پرهیاز جدال و جرّو بحث‌های بی‌فایده

۱۶. سعی در خواندن نمازهای مستحبی به ویژه نماز شب

آشنایی با
مراسم معنوی
اعتكاف

محرمات اعتکاف :

۱. مباشرت به امور جنسی

..... ۲

۳. بوییدن بوی خوش و گل و گیاهان معطر

۴. خرید و فروش (بنا بر احتیاط واجب کلیه کسب‌ها)

۵. مجادله و نزاع (اگر به خاطر غلبه و اظهار فضیلت باشد)

منبع: تحریرالوسیله - جلد اول - احکام اعتکاف

مراقبات بعد از اعتکاف :

۱. حفظ انس با مسجد (برای حفظ معنویتی که در این سه روز به دست

آمده سعی کنید نماز اول وقت را در مسجد و به جماعت اقامه کنید).

۲. حفظ آثار معنوی اعتکاف

۳. حفظ دوستانی که در ایام اعتکاف با آنان آشنا شده‌اید

۴. روزی چند آیه قرآن بخوانید و همیشه به یاد خدا باشید

برنامه‌های فرهنگی ایام اعتکاف

روز اول:

- ورود معتکفین پیش از اذان صبح (سحری روز اول به عهده معتکف است)
- اقامه نماز صبح به جماعت
-
- اقامه نماز ظهر و عصر
-
- اقامه نماز مغرب و عشاء به جماعت و صرف افطار
-

روز دوم:

- اقامه نماز صبح
-
- اقامه نماز ظهر و عصر
-
- اقامه نماز مغرب و عشاء به جماعت و صرف افطار
- مراسم عزاداری وفات حضرت زینب علیها السلام

روز سوم:

- اقامه نماز صبح
-
- ساعت ۱۴:۳۰ آغاز اعمال ام داود توسط مادحین و قاریان قرآن
- اقامه نماز مغرب و عشاء به جماعت و بدرقه معتکفین

با آرزوی قبولی طاعات و عبادات
و التماس دعای فراوان

رهبر معظم انقلاب مذهب‌العالی:

توصیه‌ی من این است که در این سه روزی که شما در مسجد هستید، تمرین مراقبت از خود بکنید. حرف که می‌زنید، غذا که می‌خورید، معاشرت که می‌کنید، کتاب که می‌خوانید، فکر که می‌کنید، نقشه که برای آینده می‌کشید، در همه‌ی این چیزها مراقب باشید رضای الهی و خواست الهی را برهوای نفسستان مقدم بدارید؛ تسلیم هوای نفس نشوید. تمرین این چیزها در این سه روز می‌تواند درسی باشد برای خود آن عزیزان و برای ماه‌ها که این جا نشسته‌ایم و با غبطة نگاه می‌کنیم به حال جوانان عزیزمان که در حال اعتکاف هستند. با عملِ خودتان به ما هم یاد بدهید.

خطبه‌های نماز جمعه‌ی تهران ۱۳۸۴/۵/۲۸

ستاد برگزاری اعتکاف